

Pilgrimjaar online alsnog van start

Wilfred Simons

Leiden ■ Ja, even toch voelde Marlijn Kok haar motivatie als zand door haar handen wegglijpen. De projectcoördinator van 'Leiden400' had zó naar de opening van het Pilgrimjaar op vrijdag 27 maart toegeleefd, dat de afgelasting aankwam als een mokerslag. Ondertussen is haar humeur aardig opgeklaard. Online, denkt ze, kan Leiden400 veel meer mensen bereiken dan fysiek in Museum De Lakenhal mogelijk geweest.

Corona maakt creatief. Zaterdag 16 mei verzorgt de projectorganisatie Leiden400 een vier uur durende live uitzending op Youtube, Facebook en Instagram. De contacten, die Kok opdeed met vele online groepen die zich bezighouden met de geschiedenis en de genealogie van de Pilgrims, zoals de Mayflower Society, komen nu goed van pas. Er is 'veel respons uit het buitenland' gekomen op het bericht dat de opening online zal zijn, zegt ze tijdens een Whatsapp-interview. „Ik heb er een complete vriendengroep bij.” Dit sterkt haar in de gedachte dat een online opening ook een memorabele gebeurtenis kan zijn.

Het is dit jaar 400 jaar geleden dat de Pilgrims, een groep religieuze vluchtelingen uit Engeland, vanuit Leiden vertrok naar de Nieuwe Wereld. Na een reis van vijf maanden

slaagden ze erin een dorpje te stichten in Massachusetts, de Plymouth Colony. Het verhaal van de Pilgrims is daarmee een Leids verhaal, één dat de stad verbindt met Engeland en met de Verenigde Staten.

Het is wel een gecompliceerd verhaal. De puriteinse versie van het protestantisme die de Pilgrims beleiden, was een fel brandend ideologisch vuur, dat andersdenkenden uitsloot. Massachusetts was voor hen een door God beloofd land, wat hen de morele rechtvaardiging gaf om de genocide te plegen op de oorspronkelijke inheemse bevolking.

Een feest zoals het Rembrandtjaar kan het 400-jarige vertrek dan ook niet zijn, zegt programmadirecteur Michaël Roumen. Hij ziet het als een 'voor Leiden unieke herdenking', een kans om verschillende perspectieven en wereldbeelden tegenover elkaar te plaatsen. Leiden400 wil de herdenking aangrijpen om het Leiden van de vroege 17de eeuw te laten zien. Dat was in alle opzichten - intellectueel, economisch, cultureel - een bloeitijd voor de stad. „De Pilgrims leefden temidden van historische figuren als Clusius, Arminius en Rembrandt.”

Maar het was ook een tijd waarin de reactie zich al aankondigde. Nieuwe ideeën dagen de oude uit, en naarmate de eeuw vorderde, kreeg ook in Leiden zelf een gesloten wereldbeeld de overhand. Roumen noemt de herdenking daarom 'relevant' en zelfs 'urgent'. De relevantie zit hem onder meer in de 'fascinerende vraag' hoe een open, tolerante, gastvrije samenleving moet omgaan met groeperingen die zulke waarden juist afwijzen. Urgent wordt de herdenking zelfs als de positie van de inheemse Amerikanen aan de orde komt.

Ik heb er een complete vriendengroep bij

'Het vertrek van de Pilgrims uit Delfshaven in 1620', schilderij van Adam Willaerts (1577-1664).

PUBLICITEITSFOTO

De uitzending begint om 16.00 uur bij Museum Volkenkunde, waar vanaf vrijdag 10 juli de tentoonstelling 'First Americans' te zien is. Vervolgens bezoekt presentator Roumen De Lakenhal, de ruïne van de Onze Lieve Vrouwekerk achter de Haarlemmerstraat, het Leiden American Pilgrim Museum, de William Brewstersteeg waar de drukpers van de Pilgrims stond, de Pieterskerk, het Jean Pesijnhof, de Hortus botanicus en Erfgoed Leiden aan de Boisotkade. Bezoekers kunnen tijdens de uitzending ook vragen stellen, die Susan Suër van Erfgoed Leiden live beantwoordt.

Het slotbeeld komt van het monument op de Korte Vlietbrug, van waar de Pilgrims vertrokken. Sinds 2003 markeert een beeld de plek waar de 'onzekere stap' werd gezet.

Vier organisatoren Charles Hackett (VK), Paula Peters (Wampanoag), Michele Pecaro (VS) en Michaël Roumen namens Leiden.

FOTO LEIDEN400